

Nenad Stefanović

BOJANA SINĐIĆ, Slike i crteži

Gradska Galerija, mart 2008.

---

Retko se pruža privilegija i mogućnost da u kontinuitetu pratite razvojni put stvaralaštva jednog umetnika; posebno kada je u pitanju slikar takve razigrane kreativnosti i mašte kakvu poseduje Bojana Sinić. Iskonski slovenski talenat za umetnost Bojana Sinđić su podarile seni starih slovenskih božanstava i eterčni mirisi šuma i gora iznad njenog rodno Užica. Ipak, ta urbana kotlina podno ruševina srednjovekovne tvrave ostavila je najviše traga na njen dalji razvojni put. Prelazak u Beograd na Akademiju probudio je u njoj buntovnika i borca protiv šablona i pomodarstva u umetnosti. Sakrivajući se od očiju javnosti, ona postaje dorćolska Bojana S. kao zatočenica svog imaginarnog sveta humanoidnih stvorenja. Kao reakcija na izolaciju i teskobe mučnih devedesetih godina 20. veka u Srbiji, iznedrila je izvanredan ciklus portreta. Pastuoznim potezima i teškim nanosima boje na platnu nastaju njene vizije Metuzalema, mesopotamijskih careva, zastrašenih učenika, poliamornih aseksualnih bića utonulih u kafkijansku atmosferu, siluete spodoba u masonskim kupatilima i hodnicima. Serija akvarelisanih deformisanih bića postaju registri, birokratska svedočanstva njenih Procesu sa Bojanom S. Lepota njihove tuge i bezna, iskrenost slepih razrokih pogleda i dostojanstvo deformiteta tela bezgranični su. Disproporcijom tela i naglašenom žutom Bojana je nastavila svoja likovna istraživanja uspevajući da postigne plastičnost oblika i treću dimenziju. Iako se veoma uspešno oprobala u video artu i performansu, ostaje verna klasičnoj slici. Novi Milenijum, boravak u Rusiji i preseljenje u Zemun doneo je u Bojanino slikarstvo novu svetlost i izrazit entuzijazam. Mračne i teške boje preobrazile su se u jarke i jasne tople tonove svetlosti. Mutni i nemi likovi pretvorili su se u vesela stvorenja anela iz bajki i slovenske mitologije. Humanoidne mase su se izdiferencirale u putena bića u strasnom zagrljaju. Samoća i gluvost podzemnog sveta ranih bića preobratali su se u neizmernu ljubav, sreću i toplinu. Nekadašnji nemir i nespokoj na izrazima lica transformisao su se u savršenu harmoniju i sklad. Bespolni Dionis (Adam ili Eva) je zaljubljen, on nosi jarko crveno srce kao znak odanosti i ljubavi; obreo se u zelenom vrtu dobre nade, po prvi put. Područje melanholije i tamne praznine zamenio je ambijent morskog žala, bujne vegetacije, letnjih avanturističkih šema, jedrilica, uz strasne poljupce. Nedefinisani ekstremiteti i čula preobrazili su se u jasne poglede i pokrete koji govore hiljadu reči. Ovako intenzivnu metamorfozu slikarskog naboja i promenu temperamenta slikarka je i sama (nesvesno) uočila pa je na slikama dominantan motiv Dana i Noći, Svetlosti i Mraka, Sunca i Meseca. Možda slučajno,

Bojana je ovim slikama jasno pokazala da je u njenom unutrašnjem biću došlo do velikih turbulencija, pomeranja i transformacija, koji su ravni snazi prelaska Dana u Noć, jednaki prirodnoj neumitnosti, zakonitosti kosmičkih izmena. Diskovi Sunca (Dana) i Meseca (Noći) poput ljubavnika razmenjuju poljupce, oni su u strasnom zagrljaju na tankoj liniji gde se spajaju Svetlost i Tama. Sunčeva i Mesečeva gravitacija postaju slikarkin pogon. Bojanini novi heroji putuju po nebeskom svodu poput staroegipatske boginje Nut, kao čuvari prirodnih kosmičkih konstanti. Velika životna sreća, harmonija i zadovoljstvo zrače sa novih slika Bojane Sinić, stvarajući pred posmatračem izrazito pozitivan fluid sa prikazima izvanredne lepote i čulnosti. Moj lični osećaj nostalgije i sete za Bojaninim nekadašnjim bićima čudnih prebivališta potisnule su neke njene nove slike razigranog plesa zelene žene i crvenog čoveka-žar-ptice, usnulog anela koji promiče žutim nebom iznad solitera i krovova Beograda, nekadašnje dorćolske sobe Bojane S. u zelenom kao Pisma iz ptičje perspektive, susretanja... Motiv kodiranih mapa ljudskih tela, robotolika bića sa ugraenim čipovima u glavama iz generacije novih izuma najavljuju (moguće) novi ciklus slika, koji očigledno nastaje spontano kroz slikarkin svakodnevi kontakt sa savremenim dostignućima tehnike, kompjuterima, štampanim elektronskim pločama, kodevima i numeričkim tehnologijama. Ružičasta polja nepravilnog svedenog šahovskog polja postaju ekrani rebusa na kojima se razvija enigma Bojanine autonomne umetničke civilizacije. Teško je napraviti poređenje sa Bojaninim slikarskim stilom. Njeni raniji likovi poseduju modiljanovsku izduženost, bejkonovsku deformaciju, nevinost dečijeg crteža, ali opet nedovoljno ubedljivo da bi se utvrdila sličnost ili postavila paralela. Figure i kompozicije poseduju apsolutnu autentičnost, originalnost, čistoću, primordijalnu konturu i oblik, poput prvih pećinskih slika iz Altamire. Bojanina nova bića čine svet jednogpolnosti svedenih oblika i boja, zadržavajući samo osnovne humanoidne elemente čula i pokreta. Da li je to slikarkin nagoveštaj (uverenje) da će svet budućnosti činiti bića lišena polnosti, hermafroditi apsolutne žensko-muške kompletnosti snage i nežnosti? Da li je novi vek zaista predodređen da ga obeleže žene koje će svojom mudrošću, lukavosti i smirenosti uspostaviti harmoniju sada zavaenog i zaraćenog sveta dominacije muškaraca? [agalovski lepršavi pokreti krila anela i rasplesanih figura daju dinamiku kompozicijama i sadrže u izobilju toliko potreban optimizam. Bojana crpi slikarske vizije iz kolektivne memorije ljudskog stvaralaštva, naizmenično ih konzumirajući iz različitih vremenskih kapsula, najdublje zaboravljene prošlosti, podsvesni i najdalje nesagledive budućnosti. Jozef K. se rastao sa Bojanom S. Jozef K. je izgubio bitku i preobrazio se u kukca. Bojana S. je dobila bitku i preobrazila se u svetlost. Miris nadošlog Dunava, zemunski dokovi, galebovi i stari alasi čine deo slikarkinog novog doma. Preobražaj svetlosti na slikama Bojane Sinđić najava je jednog novog dragocenog (slikarskog) života pod nebeskim svodom naše plave planete.